

ZARZĄDZENIE

Dnia 23 października 2024 r.

Na podstawie art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, zwanej dalej „u.s.p.”)

zarządzam:

1. odmówić przyjęcia odwołania zastępcy rzecznika dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P. od wyroku Sądu Najwyższego – Izby Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 24 kwietnia 2024 r. sygn. akt I ZSK 1/23, złożonego w dniu 9 października 2024 r. (data nadania w placówce operatora pocztowego), z uwagi na jego wniesienie po upływie terminu przewidzianego w art. 121 § 1 zdanie drugie u.s.p.,
2. odpis zarządzenia doręczyć zastępcy rzecznika dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P., sędzi Sądu Rejonowego w X. L.S., obrońcy adw. R.S., Ministrowi Sprawiedliwości, Krajowej Radzie Sądownictwa, wraz z pouczeniem, że zgodnie z art. 429 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. na zarządzenie to przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego – Izby Odpowiedzialności Zawodowej w terminie zawitym 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia.

Sąd Najwyższy – Izba Odpowiedzialności Zawodowej wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2024 r. sygn. akt I ZSK 1/23 uniewinnił sędzie Sądu Rejonowego w X. L.S. od zarzutu popełnienia czynu opisanego we wniosku zastępcy rzecznika

dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P. z dnia 18 stycznia 2021 r. o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej.

Odpis wskazanego wyroku wraz z uzasadnieniem został przesłany zastępcy rzecznika dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P. na adres tego Sądu. Doręczenie nastąpiło do rąk osoby upoważnionej do odbioru korespondencji w osobie pracownika tamtejszego Sądu w dniu 1 lipca 2024 r.

Zastępca rzecznika dyscyplinarnego wniósł odwołanie od wskazanego na wstępie wyroku, przesyłając je wraz z odpisem w dniu 9 października 2024 r. (data nadania w placówce operatora pocztowego). W odwołaniu tym podniósł, że termin do wniesienia środka odwoławczego został zachowany, bowiem wyrok Sądu Najwyższego – Izby Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 24 kwietnia 2024 r. został przez niego odebrany w dniu 9 września 2024 r. W okresie od dnia 20 czerwca 2024 r. do dnia 11 lipca 2024 r. zastępca rzecznika korzystał z urlopu wypoczynkowego, zaś od dnia 12 lipca 2024 r. do dnia 8 września 2024 r. był nieobecny w pracy z powodu choroby udokumentowanej stosownym zaświadczeniem lekarskim.

Zgodnie z treścią art. 121 § 1 zdanie drugie u.s.p. termin do wniesienia odwołania od wyroku sądu dyscyplinarnego wynosi trzydzieści dni i biegnie dla każdego uprawnionego od dnia doręczenia tego orzeczenia. W niniejszej sprawie kluczowe jest zatem ustalenie, kiedy nastąpiło doręczenie wskazanego wyroku zastępcy rzecznika dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P.

Na wstępie wymaga odnotowania, że przepisy art. 112 i nast. u.s.p. regulując kwestie ustrojowe związane z instytucją oskarżyciela w postępowaniu dyscyplinarnym sędziów i asesorów sądowych, posługują się określeniami „zastępca rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie apelacyjnym” oraz „zastępca rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie okręgowym”. Już samych tych określeń wynika, że pomiędzy zastępcami rzecznika dyscyplinarnego, a sądami poszczególnych szczebli, przy których działają wskazani zastępcy rzecznika, z założenia istnieje pewna więź organizacyjna. W sferze związanej z realizowanymi kompetencjami zastępca rzecznika dyscyplinarnego działa w sposób niezależny od prezesa sądu, przy którym został on ustanowiony, jak również nie wchodzi w skład struktury nadzoru administracyjnego funkcjonującej w ramach tego

sądu. Obszarem, w którym można doszukiwać się owej więzi organizacyjnej jest sfera obsługi administracyjno-biurowej, zapewnianej zastępcy rzecznika dyscyplinarnego przez aparat urzędniczy sądu, przy którym został on ustanowiony. Do tej sfery, oprócz kwestii związanych z prowadzeniem i przechowywaniem akt dyscyplinarnych, ewidencjonowaniem spraw we właściwych repertoriach, należy szereg czynności o charakterze wykonawczym i technicznym, w tym takich jak przyjmowanie i wysyłka korespondencji.

Stosownie do § 14 i 15 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 138, z późn. zm.) pisma wpływające do sądu w postaci papierowej przyjmuje dział podawczy lub pracownik upoważniony do odbioru korespondencji, a zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 6 tego zarządzenia za datę wpływu należy rozumieć datę przyjęcia korespondencji przez biuro podawcze sądu lub pracownika upoważnionego do odbioru korespondencji w sądzie.

Z powyższego wynika zatem, że datę wpływu do sądu (przy którym działa zastępca rzecznika dyscyplinarnego) orzeczenia sądu dyscyplinarnego należy uznać za datę doręczenia tego orzeczenia zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy danym sądzie, jako że sąd ten zapewnia obsługę administracyjno-biurową tego organu.

Z kolei okoliczności takie jak nieobecność sędziego pełniącego obowiązki zastępcy rzecznika dyscyplinarnego spowodowana czy to urlopem wypoczynkowym, czy związana z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim, nie ma znaczenia dla oceny skuteczności doręczenia temu zastępcy rzecznika orzeczenia. Należy bowiem zauważyć, że rozwiązania ustrojowe przewidziane w przepisach u.s.p. realizują koncepcję organizacyjno-przedmiotową organów postępowania dyscyplinarnego, a nie koncepcję personalistyczną, której centralną postacią jest piastun danej funkcji (szerzej na temat obu tych koncepcji rozwiniętych na gruncie przepisów normujących ustrój organów administracji publicznej B. Adamiak, *O podmiotowości organów administracji publicznej w postępowaniu sądowoadministracyjnym*, PiP 2006, nr 11, s. 43-53). Brak piastuna danej funkcji nie przerywa bytu organu postępowania dyscyplinarnego. Podstawowym

założeniem wspomnianej koncepcji organizacyjno-przedmiotowej jest bowiem zasada ciągłości działania danego organu. Niemożność wykonywania obowiązków zastępcy rzecznika dyscyplinarnego nie może prowadzić do braku możliwości podejmowania czynności przypisanych ustawowo do zakresu jego kompetencji. Tym samym działalność zastępcy rzecznika dyscyplinarnego musi być tak zorganizowana, aby zapewniać nieprzerwane i stałe jego funkcjonowanie jako organu postępowania dyscyplinarnego.

Należy przy tym wskazać, jak trafnie przyjął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 lutego 2023 r. sygn. akt II ZOW 48/22, że „zgodnie z treścią art. 112 § 1 u.s.p. oskarżycielami przed sądem dyscyplinarnym są Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych oraz Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, a także zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądach apelacyjnych i zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądach okręgowych. (...) Zastępca według w zasadzie wszystkich słownikowych definicji jest osobą zastępującą kogoś, wykonującą czynności w zastępstwie osoby zastępowanej. Oznacza to, że wszyscy „zastępcy” wskazani w art. 112 § 1 u.s.p. wykonując uprawnienia oskarżyciela przed sądem dyscyplinarnym, zastępują Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych. (...) Zważywszy na istotę funkcji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy określonym sądzie, nie sposób przyjąć, że posiada on uprawnienia, których nie posiada podmiot przez niego zastępowany, a więc Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych”. Nie ma zatem żadnych przeszkód, aby w razie nieobecności zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy określonym sądzie, kompetencje te realizował właśnie Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych.

Ubocznie można też wskazać, że w orzecznictwie sądów administracyjnych dotyczącym instytucji przywrócenia terminu w postępowaniu sądowoadministracyjnym, utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym „fakt przebywania na urlopie wypoczynkowym (nawet poza granicami kraju), nie stanowi przeszkody o charakterze nadzwyczajnym, która uniemożliwia podejmowanie czynności postępowania (...). W świetle bowiem wymagań zawartych w art. 87 § 2 p.p.s.a. nie są to okoliczności wyłączające winę skarżącego w niedochowaniu

terminu. Tego rodzaju zaniedbanie jest kwestią organizacyjną skarżącego i nie może zwalniać go z obowiązku należytej dbałości o swój interes w relacjach zewnętrznych z innymi podmiotami, zwłaszcza z organami państwa i sądami (...) W związku z tym planując swój wolny czas powinien zabezpieczyć się na wypadek otrzymania pod jego nieobecność korespondencji, na którą trzeba będzie odpowiedzieć w określonym terminie pod rygorem ujemnych skutków procesowych (postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 września 2012 r. sygn. akt I FZ 272/12). W innym orzeczeniu Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził: „Planując urlop w trakcie toczącego się postępowania, strona winna, zgodnie z zasadami należytej staranności, poinformować sąd o tym fakcie lub w inny sposób zapewnić możliwość skutecznego prowadzenia korespondencji między stroną a sądem” (postanowienie z dnia 21 grudnia 2012 r. sygn. akt II FZ 1008/12). Jakkolwiek powyższe poglądy zostały sformułowane na tle przepisów normujących instytucje postępowania sądowoadministracyjnego, to jednak sama koncepcja w nich zawarta wydaje się słuszna i możliwa do przeniesienia na grunt niniejszej sprawy. Skoro zatem na stronach postępowania ciąży obowiązek takiego zorganizowania swojej działalności, aby zapewnić możliwość i ciągłość realizacji czynności procesowych, to tym bardziej obowiązek taki powinien być realizowany przez organ postępowania dyscyplinarnego, jakim jest zastępca rzecznika dyscyplinarnego, a więc podmiot profesjonalny, będący częścią szeroko rozumianej struktury sądownictwa powszechnego.

Zgodnie z treścią art. 121 § 1 zdanie drugie u.s.p. termin do wniesienia odwołania od wyroku sądu dyscyplinarnego wynosi trzydzieści dni i biegnie dla każdego uprawnionego od dnia doręczenia tego orzeczenia. Skoro zatem doręczenie wyroku Sądu Najwyższego – Izby Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 24 kwietnia 2024 r. nastąpiło, jak wyżej przyjęto, w dniu 1 lipca 2024 r., to termin na wniesienie odwołania upływał z dniem 31 lipca 2024 r., a zatem jego wniesienie w dniu 9 października 2024 r. zostało dokonane z przekroczeniem wskazanego terminu, co powoduje konieczność uznania takiej czynności za bezskuteczną w rozumieniu art. 122 k.p.k.

Mając na względzie przytoczoną argumentację, zarządzono jak na wstępie.

[M. T.]

[a]